

ja en fa cent

Ara fa cent anys 1907

F. X. Sánchez Mesa

Al llarg de l'any 1907 la vida dels alcoverencs es va veure alterada greument a causa d'una infecció de febre tifoïdal que, en dues onades, una a l'estiu i una altra al mes de novembre, va afectar la població. Les causes de la infecció ja es començaven a apuntar l'any anterior, quan es feia evident la necessitat de fer reparacions a les canalitzacions d'aigua que arribaven a la vila. Aquesta infecció, a part del normal trasbals que van patir els veïns, va significar un important esforç econòmic per les ja de per si depauperades arques municipals.

Administració

A mitjan gener es va decidir unànimement separar de les seves obligacions l'aiguader del terme, Antoni Magrané Puig, perquè no acomplia bé la seva tasca. Per tal que el veïnat no es quedés sense aigua, es va decidir que, de forma interina, se n'ocupés un dels guardes rurals del municipi. Cinc dies després de la decisió, el 18 de gener i a proposta del regidor Pere Ferré, es va nomenar com a nou aiguader el veí Antoni Català Ribes.

El mateix mes de gener es va examinar i aprovar la llista de compromissaris per a l'elecció de senadors corresponent al 1907. La llista, que ja havia estat exposada al públic, seria remesa al governador civil el mes de març, després d'un altre període d'exposició al públic.

Al mes de febrer es va iniciar el procés per a l'elecció de la Junta Municipal. La primera mesura va ser aprovar la divisió del municipi en dos termes. A finals de mes ja estava decidida la formació de la nova Junta. Per a la primera secció van ser escollits: Joan Andreu Lloberas, Joan Barberà, Esteve Dalmau Domènech i Josep Garcia Recasens. Per a la segona secció: Josep Isern Domènech, Josep Alumà Plana

i Ramon Rosich Batet. Finalment, per a la tercera secció: Lluís Escoté Tell, Antoni Fra Lloret i Lluís Barberà Cervelló.

A finals de març, i a petició del secretari Josep Roig, es va nomenar Ignasi Boldó Veciana, veí d'Alcover, secretari auxiliar o substitut per aquelles vegades que el secretari estigués absent per malaltia. Aquesta substitució es faria sense cap tipus de gratificació. Naturalment es va comunicar aquest acord al governador civil.

El 21 d'abril es van realitzar eleccions de diputats a les Corts. Novament les meses electorals del primer districte es van instal·lar al Saló de Plens de l'Ajuntament i les del segon districte a l'escola de nens de l'Hospital. A Catalunya, el resultat de les eleccions van donar una àmplia victòria a Solidaritat Catalana, conglomerat de partits de caire nacionalista sorgit de les protestes catalanes, l'any 1906, contra la Llei de Jurisdiccions.

A l'agost va arribar a les oficines municipals molta correspondència per part del Govern Civil. La primera de les cartes informava de l'aprovació, per part del Congrés dels Diputats, d'una nova Llei Electoral. Aquesta llei, tirada endavant pel govern conservador d'Antonio Maura, pretenia revitalitzar la vida política espanyola i cercava una major implicació de la ciutadania en els processos d'elecció de representants. Per aquesta raó la llei introduïa novetats com ara el vot obligatori, el nomenament automàtic dels candidats que no tinguessin contrincant o la validesa de les actes electorals amb la intervenció del Tribunal Suprem, tot plegat per fer remarcar la puresa electoral.

En una segona missiva del governador es demanaven diverses dades de l'Administració del municipi del darrer quinquenni. Una informació que no deuria ser totalment satisfactòria perquè pocs dies després una tercera carta anunciava una visita d'inspecció per part del delegat especial del governador.

Al setembre el secretari va informar al ple del consistori una disposició del Ministeri de la Governació que ordenava que la Junta Municipal del Cens de població verificués les seves dades per a l'elaboració del Cens Electoral al mes d'octubre.

Finalment també es va donar compte de la publicació a la Gaceta de Madrid, que seria equivalent a l'actual BOE, d'una llei del Govern que instava els ajuntaments a continuar tal i com estaven fins que es verificués les eleccions municipals que s'havien de realitzar l'any 1908, "en la época que mejor considere el Gobierno".

Hisenda

L'any s'inicia amb els acords per tirar endavant els diferents processos de cobrament d'impostos que anualment havia de fer l'administració municipal. El 13 de gener s'inicia el cobrament voluntari del repartiment de consums corresponent al primer trimestre de 1906, i es van donar tres dies de termini als contribuents perquè fessin les seves quotes. Cinc dies més tard, s'aprovava el repartiment d'aquests consums corresponents a l'any 1907. Poc després, un cop examinat, s'aprovava el padró de cèdules personals

i es rebia el vist-i-plau del Ministeri d'Hisenda per a procedir al repartiment de la contribució urbana. Finalment, el 31 de gener, s'aprova la contribució rústica i la matrícula industrial de 1907.

Tot aquest procés recaptador es feia amb la mirada posada en l'Administració Central, que a finals del mes de maig ja començava a reclamar la seva part del "pastís" impositiu. Primerament va ser la Diputació de Tarragona la que va començar a demanar el Contingent Provincial, al qual es decideix fer front un cop es tinguessin els fons disponibles. Després es tractava del Contingent Carcerari, del que al mes de juliol s'informava que s'havia recaptat la quantitat de 224,20 ptes. I el mateix Ajuntament s'imposava a si mateix l'obligació de fer front al pagament del repartiment de consums, per poder evitar les responsabilitats a les que s'haurien d'enfrontar en cas de no fer-ho.

Les dificultats en la recaptació es repeteixen un any més. Al setembre encara es van presentar els expedients d'aquelles persones que no podien fer front a la contribució rústica i urbana de l'any 1905. Els expedients de la rústica ascendien a 188,25 ptes. i els de la urbana a una quantitat més modesta, 17,04 ptes. També es va decidir reclamar la mensualitat als llogaters de l'antic convent de Santa Ana, fent servir les mesures de pressió que calguessin.

En el capítol de nomenaments, el mes de maig es va escollir el veí de Valls Miquel Rius Martí com a recaptador executiu de tota mena d'impostos del municipi. I al juliol es va aprovar el nomenament com a vocals de la Junta Pericial per al bienni 1908-1909 de Pere Gomis Barberà i Francesc Torrell Masdeu, i s'aprovà, al mateix temps, una proposta interna que es va elevar a l'administració d'Hisenda perquè nomenés els altres tres membres d'aquesta Junta. En aquesta proposta figuraven Esteve París Company, Francesc Rubert Climent i Antoni C. Nogués.

El 20 de novembre es van aprovar els pressupostos municipals per a l'any 1908 que ascendien a un total de 16.580,68 ptes.

Quintos

Les actes municipals de 1906 feien referència a la presència d'un destacament militar a Alcover que va pernoctar a la vila després de tornar d'unes maniobres. En aquell moment es va haver d'aprovar una despesa a compte del consum de pa, civada i palla que va significar l'estada dels soldats. Per aquest motiu, i en previsió de futures maniobres, el 27 de febrer de 1907 es va nomenar Celestino Salvadó Gras, veí de Tarragona, per tal que, en nom de l'Ajuntament, pogués cobrar de la Intendència Militar de la 4a Regió quantitats que fossin necessàries pel concepte de minutes per a l'Exèrcit i la Guàrdia Civil.

El metge municipal, Lluís Domingo Martí, es va encarregar un cop més de realitzar els exàmens mèdics als mossos del reemplaçament, així com les revisions dels mossos d'anys anteriors. Per la seva banda, Josep Barberà Cervelló es faria càrrec de la talla dels mossos. De totes maneres, amb el Dr. Domingo van sorgir diferències al llarg de

l'any respecte al pagament dels seus honoraris. Aquests ascendien a un total de 50 ptes. I encara que a mitjan gener es va aprovar el pagament d'un compte amb aquesta quantitat, dos mesos després encara es discutia i no s'arribava a cap mena d'acord entre els membres del consistori.

El regidor Ramon Camps Molné va ser comissionat per acompanyar els mossos al seu ingrés a caixa, que estava previst per al mes d'agost.

Finalment, la Comissió Mixta de Reclutament de la Província, va informar l'Ajuntament que havia declarat exempt de fer el servei militar el soldat condicional i mosso del reemplaçament de 1907, Pere Magrané Arnau.

Sanitat / Beneficència

En aquest capítol es va produir el fet més important de l'any. Un fet que va afectar directament els vilatans i el seu estat de salut. A principis del mes de setembre es declarava una epidèmia de febre tifoïdal. Tot i que en els primers moments no havia fet grans escarafalls entre la població, es preveia des de l'Ajuntament que "està encaminada a hacerlo".

La visita de l'Inspector Provincial de Sanitat confirmava que el brot s'havia produït pel mal estat de l'aigua que abastia el poble. Un mal estat que estava causat per les males condicions higièniques de les conduccions que la portaven. Per aquest motiu, des del Govern Civil, s'instava l'Ajuntament a tancar el conducte de l'aigua de referència, aprovar un pressupost extraordinari i donar al consistori totes les facilitats necessàries per dur-ho a terme.

L'Ajuntament va decidir, doncs, tancar l'aqüeducte de l'aigua provinent de la font Major fins al dipòsit de la Garriga, que servia per distribuir a les fonts que estaven a l'interior de la vila. Aquesta aigua, des del seu naixement, recollia i arrossegava tota mena de matèries orgàniques que feien que fos apta per al consum.

El problema radicava en el fet que aquesta reparació necessitava d'una quantitat elevada de diners que l'Ajuntament no tenia. Entre els diversos regidors es va encetar un debat per veure quina seria la millor manera de finançar unes obres que eren del tot imprescindibles i que no es podien deixar de fer. La possibilitat de fer aportacions personals quedava descartada perquè es tractava d'una quantitat molt elevada. El fet de repartir la despesa entre tots els veïns tampoc era viable perquè en aquell mateix moment estaven en ple procés de pagament de les cèdules personals i no es podia demanar als veïns que fessin un esforç suplementari. Això sense tenir en compte que seria un cobrament extraordinari que s'hauria d'haver aprovat anteriorment i que si es pretengués cobrar enmig del pagament de cèdules personals seria una infracció de la llei. Crear una recaptació extraordinària tampoc tindria base legal i, a més, no hi hauria temps a causa de la necessitat imperiosa d'executar les obres per una qüestió de salut pública.

Tenint en compte que l'Ajuntament posseïa una provisió intransferible a la Direcció General del Deute que ascendia a 27.378,17 ptes., de les quals podia tenir accés al 80%

i disposar-ne per a la realització d'obres públiques, es demanaria al Govern la seva conversió en títols al portador. Es tractava de la manera més viable de fer front a la despesa de la reparació de l'aqüeducte, que podria ascendir a una quantitat semblant a les dites 27.378 ptes.

En vista de tot plegat, l'Ajuntament va decidir:

1. Tapar mitjançant una canonada de ciment el conducte de l'aigua que abastia la població, des del punt del seu naixement a la font Major i fins al dipòsit de la Garriga, i, després, des del dipòsit fins a les fonts a l'interior de la vila, substituint l'actual canonada per una de ferro del sistema Petit o Lavril.
2. Nomenar l'arquitecte de l'Ajuntament de Reus, Pere Caselles Tarrats (autor entre d'altres de la Casa Grau i la Casa Joan Bofarull de Reus), perquè, de manera immediata, realitzés el projecte consistent en l'elaboració de plànols, pressupost, memòria i plec de condicions econòmiques, i que els fes arribar a l'Ajuntament sense perdre un moment.
3. Nomenar una comissió especial composta per l'alcalde i els regidors Joan Girona i Simeó Martorell, que s'anomenaria Comissió d'Obres de les Fonts Públiques, perquè ajudessin en tot el que fes falta l'arquitecte i emetés l'informe que s'hauria d'enviar per gestionar el crèdit per les obres.
4. Que la Comissió de Pressupostos, un cop tingués coneixement de les despeses que havia de conformar l'arquitecte Caselles, procedís a formular el projecte extraordinari de despeses i ingressos de l'obra, prenent com a base d'ingressos la citada inscripció intransferible.
5. Que es donés compte al governador civil de la resolució que s'acabava de prendre.

L'arquitecte Caselles va ser molt efectiu amb el seu encàrrec i el 15 de setembre ja es debatia al ple del consistori la memòria i el projecte de l'obra de canalització. Es va aprovar el projecte, així com l'informe de la comissió especial i el pressupost extraordinari de depeses i ingressos.

Tenint en compte el que disposava la legislació per a la contractació de serveis provincials i municipals, es va sol·licitar al governador o al Ministeri de Governació, segons correspongués, la realització de subhasta per tirar endavant l'obra. L'import de tot el projecte ascendia a 24.990,86 ptes.

Pel que fa a l'epidèmia pròpiament dita, es van prendre tota una sèrie de mesures sanitàries per evitar el contagi de la malaltia. Malgrat aquests esforços, al mes de novembre s'informava que l'epidèmia s'havia tornat a desenvolupar entre el veïnat i s'ordenava que es reprenguessin i es fessin complir amb tot el rigor les mateixes mesures adoptades a l'estiu.

Per altra banda, el 10 d'abril es va decidir indemnitzar amb 40 pessetes Josep Sans, Josep Català i Ricard Andreu per les despeses que van tenir per tractar-se al Laboratori Químic Municipal de Barcelona per evitar la ràbia a causa de la mossegada d'un gos que van patir tant Josep Català com Josep Sans i la filla de Ricard Andreu, Rosa Andreu Santfeliu.

Ensenyament

A principis del mes de juliol va prendre possessió del càrrec de mestra de pàrvuls de l'escola pública Francesca Vilaseca Camprobí.

I un cop més en l'apartat d'ensenyament va tenir més pes els temes immobiliaris que no pas els educatius. El 20 de novembre va estar present al ple municipal el veí Pròsper Ollé Girona que reclamava al consistori el lloguer dels darrers tres trimestres de la casa que tenia llogada a la mestra Carme Solà. El deute era de 93,75 ptes., i també sol·licitava que des de l'1 de gener de 1908, la casa estigués lliure.

Urbanisme

L'aigua també va ocupar un lloc important en l'apartat d'urbanisme de les deliberacions municipals. Al mes de maig el regidor Pere Ferré informava que s'estaven produint pèrdues d'aigua al portal de la Saura i la carretera de Reus. La comissió d'experts que es va crear per investigar els fets, encapçalada per l'alcalde i formada pel mateix Pere Ferré i pel també regidor Sebastià Cesari, era l'encarregada d'elaborar un informe perquè, en cas de confirmar-se el que denunciava el Sr. Ferré, es procedís amb justícia.

Unes setmanes més tard es presentava l'informe d'aquesta comissió d'experts.

El dictamen assenyalava que es feia necessari desviar la conducció d'aigua per fer-la passar per la carretera de Reus per, posteriorment, tornar a trobar-se amb l'actual aqüeducte al costat de la carretera. Una altra opció consistia a obligar els propietaris, Joan Andreu Lloberas, Gabriel Simó Llopis i Anton Ferré Jové, a arreglar convenientment el forat que existia en aquell moment a l'aqüeducte que passava pel carrer Major, davant de la casa de Pere Gomis Barberà, mitjançant una planxa de ferro o de fusta. Després d'una deliberació es va optar per aquesta segona solució per evitar despeses i molèsties al municipi.

També es va presentar una instància de Josep París Martí i altres veïns en la que es demanava que es reposés un forat per a la recollida d'aigües a la part inferior de l'entrada de la casa de Francesc Pellicer Bartomeu, situada al carrer Major, per haver-se reduït el diàmetre del forat sense permís de l'Ajuntament. La Comissió d'Aigües es va encarregar de la investigació i va determinar que les obres realitzades a la casa de Francesc Pellicer, havien provocat la reducció de la mida del forat. Això posava en perill aquesta casa i les cases veïnes en cas de pluges fortes, perquè no es podria canalitzar bé l'aigua que arribaria d'altres carrers. Es va obligar el Sr. Pellicer a retornar al forat la mida que tenia anteriorment en un termini de 8 dies.

A principis del mes de maig, i a proposta de l'alcalde, es decidia la neteja dels abeuradors del poble, dels diferents rentadors i del dipòsit d'aigua de la font Vella.

A proposta de l'alcalde es decideix, amb càrrec a l'Ajuntament, la neteja dels abeuradors, rentadors i el dipòsit d'aigua de la font Vella. També es van prendre les mesures necessàries a efecte que cap persona pogués extreure pedra de la finca coneguda com

a Calvari, propietat del municipi, i que ningú desfés els camins que hi existien per a poder realitzar cerimònies religioses. I al mes de setembre, a petició del regidor Simeó Martorell, es va decidir fer unes reparacions d'urgència a l'edifici de l'Hospital així com la construcció d'una claveguera que, des de l'escorxador, i passant pel carrer Amorós i el carrer de la Costeta fins als afores de la població, permetés la recollida de l'aigua que s'utilitzava per tenir net l'escorxador, ja que sense aquesta claveguera una neteja a forns era impossible.

En el capítol de peticions dels veïns per a fer reparacions o obres a les seves propietats destaca l'autorització al veí de la Selva Francesc Carnicer Fortuny per a la construcció d'un pas de carros al quilòmetre 9 de la carretera de Reus a Montblanc, dintre del terme municipal d'Alcover, tenint en compte que no lesionava interessos comuns.

També es va estudiar i aprovar una instància del veí Joan Andreu Lloberas en la que demanava permís per a reconstruir una paret a la seva finca, anomenada Dimecres de Dalt situada al km 13 de la mateixa carretera a Montblanc, així com una altra paret a la finca anomenada Dimecres de Baix situada a l'altra banda de la carretera i al mateix punt quilomètric. El vist-i-plau es va donar després de veure un informe favorable emès per la Prefectura d'Obres Públiques.

I es va autoritzar a la veïna Rosa Escoté la realització d'una sèrie de reformes a la façana de casa seva, situada a la plaça Nova. Les obres consistien a posar un balcó "corregut" i convertir una porta en una finestra amb la seva corresponent reixa.

Finalment, el regidor Francesc Gomis demanava que es desfés l'accés de pedra i ciment que el veí Antoni Solé Altés s'havia fet al davant de casa seva, situada al carrer de Santa Marina, ja que obstruïa una part de la via pública. Es va ordenar el seu enderrocament.

Altres

A principis d'any, el president del Cercle d'Amics demanava, mitjançant una carta, una subvenció voluntària, tant en metàl·lic com en obres que poguessin disposar, per al foment d'una biblioteca que es pretenia crear a la societat. Tot i considerant que la idea era molt lloable i digna de patrocini, a l'Ajuntament no li era possible atendre aquesta demanda per no disposar de cap quantitat amb aquesta finalitat ni tampoc cap llibre per poder cedir. El municipi enviava a la societat "la más eficaz cooperación moral para que le sirva de aliento en pro de una obra tan plausible en todos sentidos que ha emprendido en beneficio de la cultura popular de este Municipio y promete en días más halagüeños, tal vez no lejanos, proteger materialmente semejante empresa."

En el capítol de festes es van repetir les decisions preses en anys anteriors. Després d'una discussió es va determinar l'assistència de la corporació municipal a les processons de Setmana Santa tal i com s'ha fet amb anterioritat, fent extensiva la invitació al

jutge municipal. Igualment es va acceptar l'assistència a la processó del Corpus Christi també en la forma acostumada.

Finalment, i malgrat la difícil situació sanitària que es vivia al poble, es va decidir tirar endavant la celebració de la Fira i de la Festa Major. Pel que fa a la Fira, que es va celebrar els dies 13 i 14 d'octubre, es va nomenar recaptador de les parades Josep Barberà Cervelló, a qui se li abonaria el sou acostumat.

La Festa Major, duta a terme el 21 i el 22 d'octubre, comptaria amb orquestra i capella de cant sufragada pel consistori, malgrat l'intens debat entre alguns regidors i el també regidor Joan Girona, partidari de no fer cap celebració donada la situació del poble.